

Türkiye dahiline otomatik oyuncak makineleri ithal etmek ve bunları işletmek hakkının münhasıran Himayei Etfal Cemiyetine verilmesi hakkında 1/839 numaralı kanun lâyihası ve İktisat, Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Mumelât Müdürlüğü

sayı: 6/432

12 - III - 1931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Otomatik oyuncak makinelerinin Türkiyeye ithal ve memleket dahilinde istimleri hakkının Himayei Etfal Cemiyetine hasrı hakkında İktisat Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 11 - II - 1931 tarihli içtimamında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

İktisat Vekâletinin 8 - II - 1931 tarih ve 92 numaralı tezkeresi suretidir

Başında adam bulunmadığı halde, içine atılan paraya mukabil, muayyen eşyayı otomatik tertibatı ile, müşterisine arzeden makinelerin memlekete ithal ve istimal hakkı inhisarının kendisine verilmesi hakkında Himayei Etfal Cemiyetinin bu bapta taleptesininin, Heyeti Celilei Vekilede; tetkikine müsaadei samileri istirham olunmuştur.

18 - I - 1931 tarihli emri devletleri üzerine vekâleti acizice, bu bapta hazırlanan kanun lâyihası teffen takdimi huzuru devletleri kılmıştır efendim.

İktisat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat Encümeni

Karar No. 55

Esas No. 1/839

Yüksek Reisliğe

Otomatik makinelerin Türkiye dahiline ithal etmek ve işletme hakkının münhasıran Himayei Etfal Cemiyetine verilmesine dair olan, ve mütaleası alınmak kaydile Maliye Encümeni tarafından encümenimize havale buyrulan kanun lâyihası ile esbabı mucibesi tetkik ve müzakere edildi.

Himayei Etfal Cemiyetinin talebi üzerine 11 - II - 1931 tarihli İcra Vekilleri Heyeti içtimamında Meclisi Âliye arzı takarrür eden bu lâyihanın kimsesiz çocukların yardımına koşan hayırlı bir cemiyete muavenet maksadına matuf olması dolayısıyla encümenimizce esas itibarıyla kabulü ekseriyetle takarrür etmiş ve aşağıdaki yazılan sebepler dolayısıyla de birinci ve dördüncü maddelerde tadilat icrası

ve birinci madde olarak ta yeni bir hüküm konması münasip görülmüştür.

Birinci maddedeki inhisar veya imtiyazlar için muayyen bir müddetin derece lüzumu mülâhazasıle tadilât yapılması ve bunu teminin bu inhisarın 15 sene müddetle Himayei Etfale verildiğine dair bir hüküm konduğu gibi maddenin başında da tavzih için bazı cümle tashihâtı icra edilmiştir. Dördüncü maddedeki değişiklikte halkın sühuletle girip çıkabilmelerini teminen seyrisefain tonel ve daha sair nakliyat müesseselerinde bilet verecek olan otomatik makinelerle aynı gayeye hizmet etmek üzere diğer müessesatta kullanılacak olan makinelerin bu kanunun dairei şumulüne girmediğine dair olan hükmün ilâvesinden ibarettir.

Beşinci madde olarak yeniden konan hüküm ile elyevm memleket dahilinde bulunan ve bu kanunun mevkii mer'iyete geçmesi üzerine sahipleri tarafından kullanılmıyacak olan makinelerin Himayei Etfal Cemiyeti tarafından satın alınıp her hangi bir mağduriyete sebebiyet verilmemiş olması mülâhazasına mebnidir.

Maliye Encümenine iade edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

İk. En. Reisi	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza	Âza
			Yozgat		Mardin	Manisa
<i>M. Rahmi</i>			<i>Tahsin</i>	<i>İsmail</i>	<i>Nuri</i>	<i>Yaşar</i>
Âza	Âza	Âza		Âza	Âza	
	İzmir	İstanbul		Adana	İstanbul	
<i>Edip Servet</i>	<i>Hüseyin</i>	<i>Hüseyin</i>		<i>Kemal</i>	<i>A. Hamdi</i>	

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Karar No. 37

Esas No. 1/839

23 - III - 1931

Yüksek Reisliğe

Bazı nevi otomatik makinelerin Türkiye'ye ithal ve işletme hakkının Himayei Etfal Cemiyetine verilmesine dair olup 12 - II - 1931 tarih ve 216 numara ile encümenimize havale buyrulan kanun lâyihası memleketin iktisadiyatını da alâkadar ettiğinden bu baptaki mütaleası alınmak üzere İktisat Encümenine tevdiî encümenimizce kararlaştırılmış idi. İktisat Encümenince kanun lâyihasının heyeti umumiyesi tasvip ve Hükümetin teklifinin bazı maddeleri tadil edilerek encümenimize iade olunmuştur.

Himayei Etfal Cemiyetince talep olunan inhisar hakkının verilmesi Maliye Encümenince de kabul edilmiş, yalnız kanun lâyihasının maddelerinde bazı tadilât icrası muvafık görülmüştür.

İktisat Encümenininin tashih ettiği birinci maddede " başında adam olmadığı halde" kayd, makinenin otomatik olduğunu ifadeye müstenit olup yoksa makineyi nezaretsiz ve sahihsiz bırakmak manasına olacağından, kanunda böyle bir kaydın bulunması tatbikatta müşkülâtı mucip olur mülâhazasıle (başında adam olmadığı halde) ibaresi tayyedilmiştir.

Himayei Etfal Cemiyetine verilen hakkın münhasıran bu cemiyet tarafından kullanılması ve hiç bir suretle başkasına devredilmemesi, maddede daha sarîh surette gösterilmiştir.

Teklifin mahiyeti, istimalleri teftiş ve kontrol edilebilmek üzere, bu makinelerin ancak şehir ve kasabalarda kullanılmasını istihdaf ettiğinden (belde) yerine (kasaba) yazılması muvafık görülmüştür. Bir de (belde encümeni) yerine (belediye encümenleri) yazılmıştır.

Himayei Etfal Cemiyetininin istifade edeceği otomatik makineler nevine: çikolata, kır yemekleri, sigara vesaire gibi halkın basit ihtiyaçlarını külfetsizce temin edebilecek otomatik makinelerden başka, otomatik tartılma makineleri de dahil olduğundan, birinci maddeye "otomatik surette tartan,, kaydı ilâve edilmiştir.

Üçüncü madde dahi (belde) kelimesi yerine (kasaba) konmuş ve (her hangi nevi eşya) ibaresi tartılmayı hariç bırakacağı için hepsisine şamil olmak üzere (ne için) ibaresi konmuştur.

Beşinci maddeye ticaret odası bulunmayan yerlerde kıymetlerin (belediyelerce) takdir edileceği ilâve edilmiş ve mevcut otomatik makine sahiplerinin mağduriyetten vikayesi için Himayei Etfal Cemiyetinin bu kıymetler üzerinden makineleri satım almağa mecburiyeti tasrih olunmuştur. Diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe Encümenine tevdi olunmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Mal. En. Rs.	M. M.	Kâ.	Âza	Âza	Âza
	Bayazıt	İstanbul	M. Nedim	Sami	Kâmil
Ali Rana					
Âza	Âza				
A. Hilmi	Emin				

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

No: 83

Esas No: 1/839

24/III/1931

Yüksek Reisliğe

Otomatik oyuncak makinelerinin ithal ve memleket dahilinde istimalleri hakkının Hamayei Etfal Cemiyetine hasrı hakkında olup İktisat ve Maliye Encümenlerince tetkik edildikten sonra Encümenimize tevdi olunan kanun lâyihası Maliye Vekâleti Muhasebat Umum Müdürü Faik Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Kanun lâyihası Maliye Encümeninin tadilatı dairesinde Encümenimizce de aynen kabul olunmakla beraber bu nevi makinlere dair devlet müesseselerile bazı imtiyazlı şirketlerin yapmış oldukları mukaveleler ahkâmının mahfuziyeti tabii bulunmasına binaen mezkûr mukaveleler mucibince memleketimize getirmiş oldukları otomatik makinelerin mukavelename müddetlerinin hitamına kadar sahipleri tarafından işletilebileceği hakkında lâyihaya altınca olarak bir madde ilâve edilmiştir. Müstacelen müzakere buyrulmak üzere Umumî Heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	Reis V.	Kâ.	Âza	Âza	Âza
İstanbul	Burdur	Giresun	Erzurum	Elâziz	İsparta
Fuat	Vahit	Kâzım	Aziz	H. Tahsin	Mükerrem
Âza	Âza	Âza	Âza		
Kütahya	Sivas	Sivas	Maraş		
Niyazi Asım	M. Memzi	Remzi	Behçet		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye dahilinde otomatik makine ithal etmek ve bunları işletmek hakkının münhasıran Himayei Etfal Cemiyetine verilmesine dair

Madde 1 — Türkiye dahiline otomatik makine ithal etmek ve bunları şehir ve beldelerde yol, meydan, park ve bahçe gibi ammeye tahsis olunmuş yerlerin şehir ve belde encümenlerince münasip görülecek noktalarına ve otel, mağaza gibi hususî emlâkin sahiplerinin rızasile gösterecekleri mahallerine koyup kendi nam ve hesabına işletmek münhasıran Himayei Etfal Cemiyetine aittir.

Madde 2 — Cemiyetin bu makineleri kumar ve baht oyununa benzeyen her hangi bir şekil ve tertip için kullanması yasaktır.

Madde 3 — Cemiyet otomatik makineleri hangi nevi eşya için kullanacağını bir beyanname yazarak makinelerin kullanılacağı belde resine vermiye mecburdur. Cemiyet makineleri beyannamede gösterdiği maksatlar için kullanılabilir.

Madde 4 — Şimendifer istasyonlarında bilet dağıtmak için mevzu otomatiklerle otomatik hesap makineleri bu kanunun hükmünden harihtir.

Madde 5 — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiyeye otomatik makine ithal etmek ve işletmek hakkının Himayei Etfal Cemiyetine münhasır olduğuna dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Başında adam bulunmadığı halde içine atılan para ve saireye mukabil muayyen eşyayı otomatik tertibatile müşterisine arzeden otomatik makineleri Türkiyeye ithal etmek ve bunları şehir ve beldelerde yol, meydan, park ve bahçe gibi ammeye tahsis olunmuş yerlerin şehir ve belde encümenlerince münasip görülecek noktalarına ve otel, mağaza gibi hususî emlâkin sahiplerinin rızasile gösterecekleri mahallerine koyup kendi nam ve hesabına işletmek münhasıran 15 sene müddetle Himayei Etfal Cemiyetine aittir.

MADDE 2 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Şimendifer, vapur ve sair müessesatı nafıranın veya sair hususî müesseselerin kendi hususî hizmetleri için kullanacakları bilet dağıtmağa mahsus otomatik makineler bu kanunun hükmüne tabi değildir.

MADDE 5 — Bu kanunun neşri tarihine kadar Türkiyeye ithal edilmiş veya gümrüğe gelmiş olan otomatik makineler mahallî ticaret odalarının takdir edilecek kıymetler üzerinden Himayei Etfal Cemiyeti tarafından satın alınır.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Türkiye dahiline otomatik makine ithal etmek ve bunları işletmek hakkının Himayei Etfal Cemiyetine münhasır olduğuna dair kanun lâyihası

MADDE 1 — İçine atılan para ve saireye mukabil otomatik surette tartan veya muayyen eşyayı otomatik tertibatla müşterisine arzeden makineleri Türkiyeye ithal etmek ve bunları şehir ve kasabaların yol, meydan, park ve bahçe gibi âmmeye tahsis olunmuş yerlerin şehir ve belediye encümenlerince münasip görülecek noktalarna ve otel mağaza gibi hususî emlâkin sahiplerinin rızaları ile gösterecekleri mahallerine koyup işletmek hakkı, on beş sene müddetle Himayei Etfal Cemiyetine aittir. Himayei Etfal Cemiyeti bu makineleri münhasıran kendi nam ve hesabına ve kendi vesaitile işletmeğe mecbur olup bu hakkını hiç bir suretle başkasına devredemez.

MADDE 2— Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Himayei Etfal Cemiyeti otomatik makineleri ne için kullanacağını bir beyanname ile makinelerin kullanılacağı mahallin belediye resimine bildirmeğe mecburdur. Himayei Etfal Cemiyeti makineleri ancak beyannamede gösterdiği maksatlar için kullanabilir.

MADDE 4 — İktisat Encümeninin maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Bu kanunun neşri tarihine kadar Türkiyeye ithal edilmiş veya Türkiye gümrüklerine gelmiş olan otomatik makineleri, mahallî ticaret odalarıncı ve bulunmayan yerlerde belediyelere takdir edilecek kıymetleri üzerinden, satın almağa Himayei Etfal Cemiyeti mecburdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Maliye Encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Hükûmetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Maliye Encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 4 — İktisat Encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Maliye Encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

Madde 6 — İşbu kanunun icrasına Dahiliye ve İktisat Vekilleri memurdur.

MADDE 6 — Beşinci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Altıncı madde aynen kabul edilmiştir.

11 - II - 1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Hasta</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk V.
<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Mustafa Şeref</i>
S. İ. M. V.		
<i>Hasta</i>		

MADDE 6 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Bu kanunun neşrinden evvel Devlet müesseselerince otomatik makineler için akte edilmiş olan mukavelenameler, müddetleri hitamına kadar muteberdir. İmtiyazlı şirketlerin yapmış oldukları mukaveleler mucibince şimdiye kadar Türkiyeye getirmiş oldukları otomatik makineler dahi mukaveleleri müddetinin hitamına kadar sahipleri tarafından işledilebilir.

MADDE 7 — Hükûmetin beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Hükûmetin altıncı maddesi aynen kabul edilmiştir.